

Het belang van visuele informatie in de KNO-heelkunde: de tekeningen van John de Groot

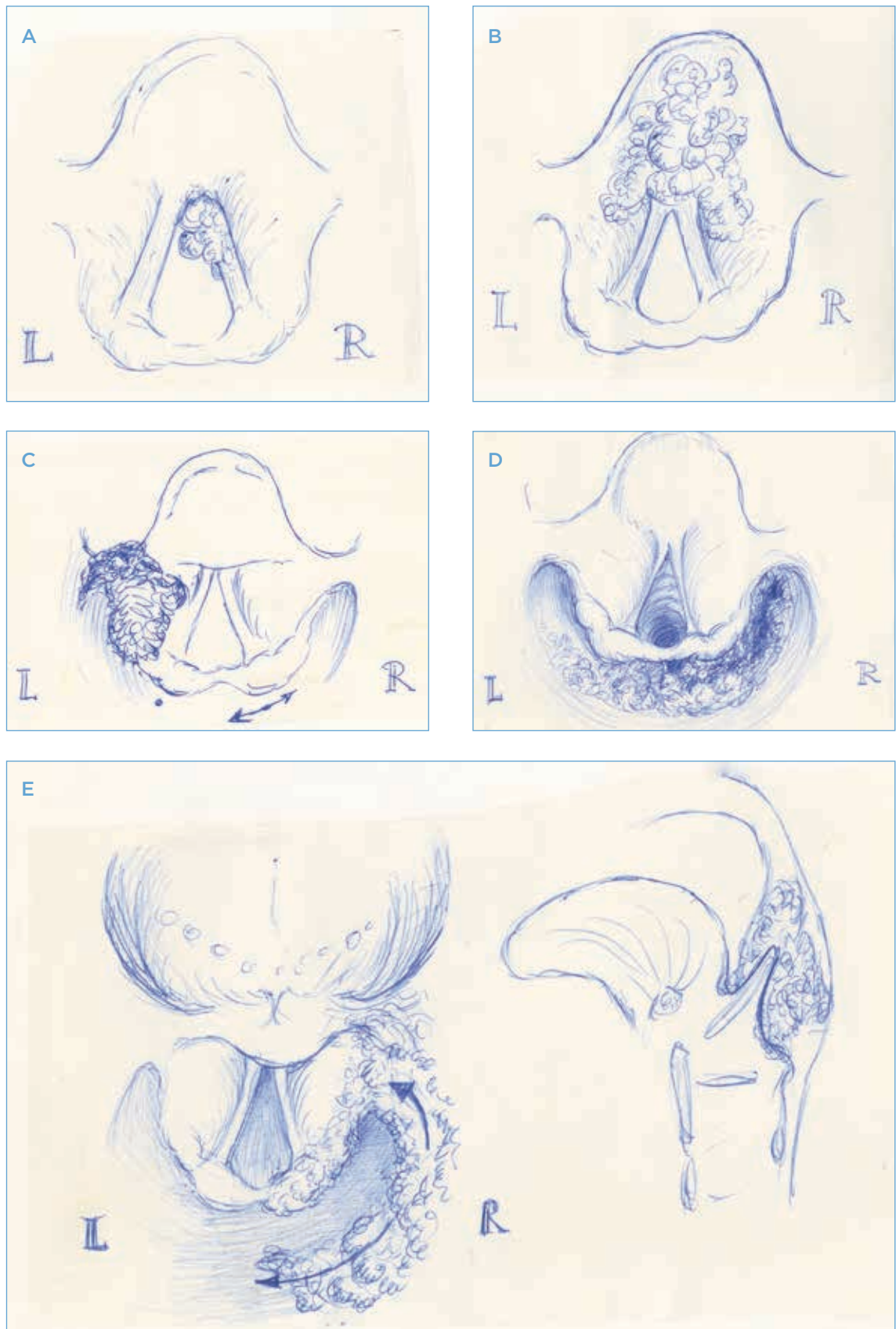
Naast het gesproken en geschreven woord vormt visuele informatie een essentieel onderdeel van de communicatie in ons vak. Tekeningen zijn hierbij eigenlijk nog het meest informatief. Er is geen folder voor de patiëntenvoorlichting zonder getekende illustraties. Wetenschappelijke tijdschriften en leerboeken zijn vrijwel altijd voorzien van getekende beelden. Een foto kan nog zo mooi zijn, maar een tekening bevordert het inzicht in een anatomische situatie of operatie vaak beter doordat hiermee een vereenvoudiging van de complexe werkelijkheid tot stand kan worden gebracht. In één oogopslag wordt de boodschap duidelijk.

In alle ziekenhuizen in ons land is men in het afgelopen decennium overgaan op het elektronisch patiëntendossier (EPD). Er functioneert inmiddels een veelheid aan EPD-systemen en deze worden telkens voorzien van allerhande updates. Eén ding hebben ze echter gemeen en dat is het gebrek aan een simpele, praktische mogelijkheid om de tekst met getekende beelden te verduidelijken zoals dat in het papieren dossier wel eenvoudig kon. Wanneer je iets zou willen tekenen in een EPD, betekent dit meestal een omslachtig en tijdrovend gedoe, reden waarom het achterwege wordt gelaten. In de opleiding wordt ook geen aandacht besteedt aan het tekenen als manier van informatieoverdracht in ons vak. Een verschraling van ons vak dus, dat kan beter.

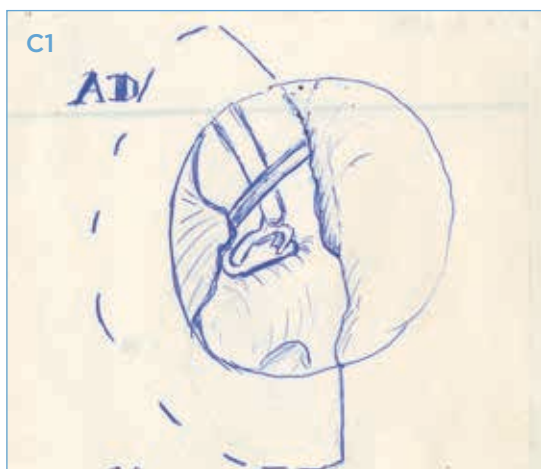
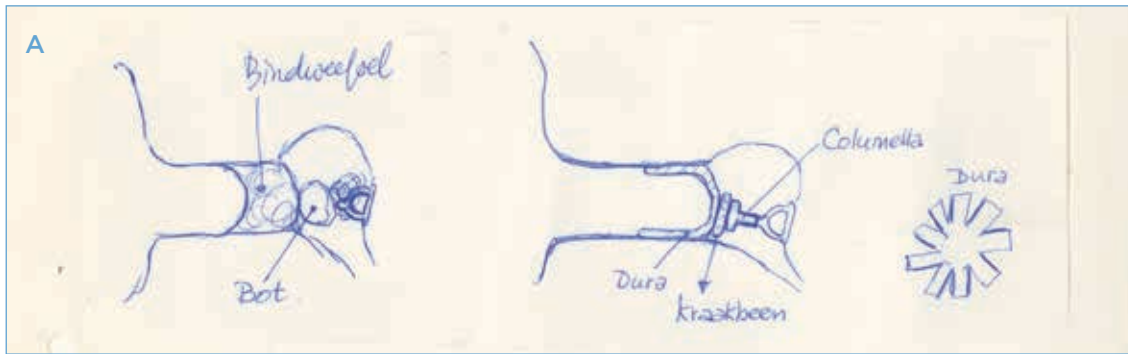
Dr. J.A.M. (John) de Groot was van 1977 tot 2002 verbonden aan de KNO-afdeling van het Academisch Ziekenhuis Utrecht, eerst als assistent en daarna als stafid. Hij heeft uitzonderlijke artistieke talenten waaronder ook een grote tekenvaardigheid. Met enkele raak gepositioneerde pennenstreken kan hij situaties trefzeker weergeven. Hij heeft dan ook vele wetenschappelijke artikelen en leerboeken voorzien van fraai beeldmateriaal. Ook het logo van onze Vereniging is van zijn hand. Zijn illustratieve schetsen maakten zijn statusvoering van bijzondere kwaliteit. Ook de verslaglegging van zijn operaties moest worden geïllustreerd. Daarvoor werd meestal de wisseltijd in de OK benut, in de koffiekamer gebruikte hij naast het dicteerapparaat altijd potlood en papier. Zo is een collectie van ongeveer 7.000 tekeningen ontstaan, het beeldverhaal van een gevarieerd operatief oeuvre.

Wij zijn verheugd dat we uit de unieke verzameling van John de Groot hier een aantal tekeningen van hem kunnen presenteren. Wij hopen dat dit goede voorbeeld gevolgd zal worden en dat de zeggingskracht van het tekenen behouden blijft in het huidige EPD-tijdperk.

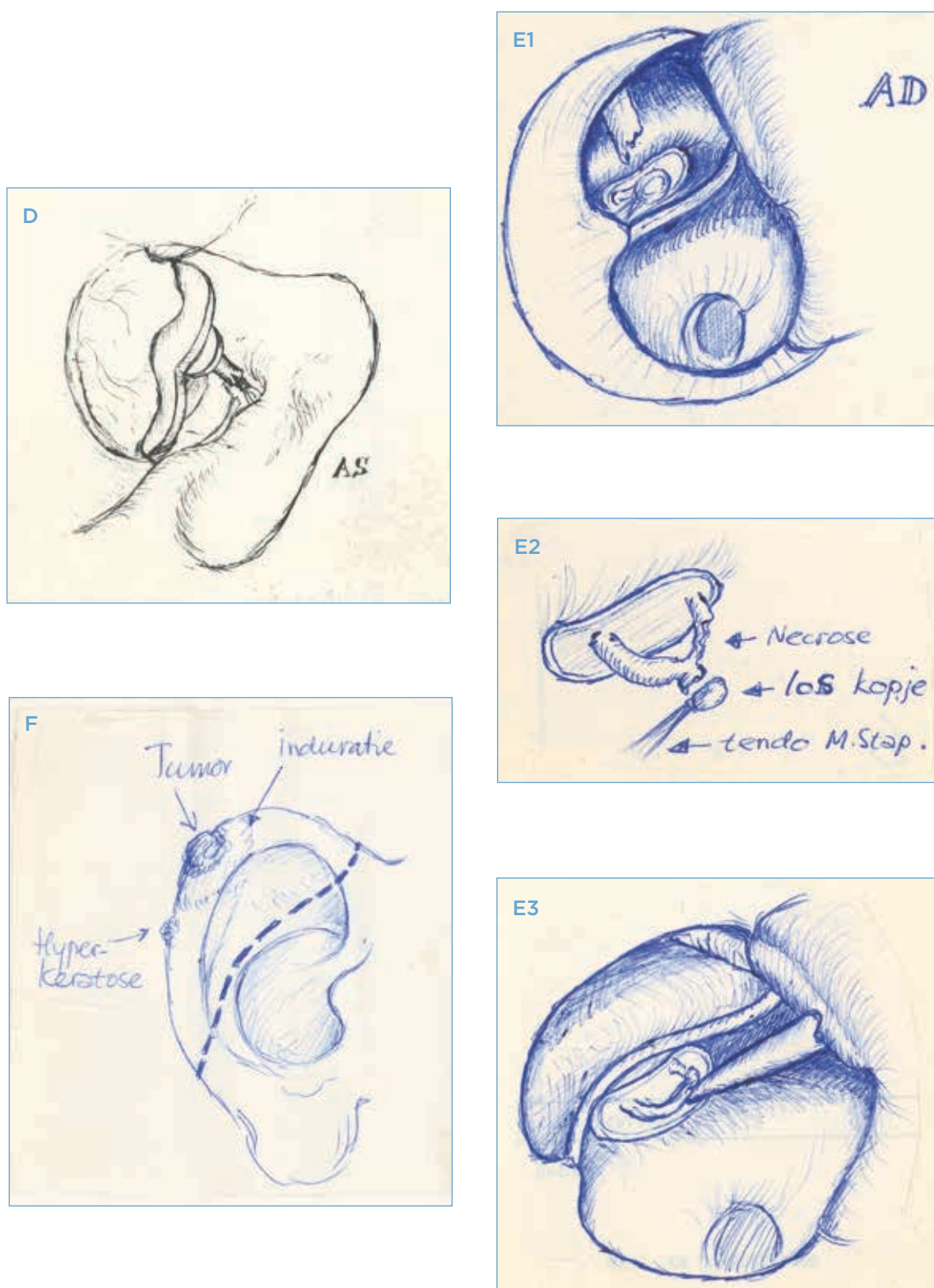
De redactie

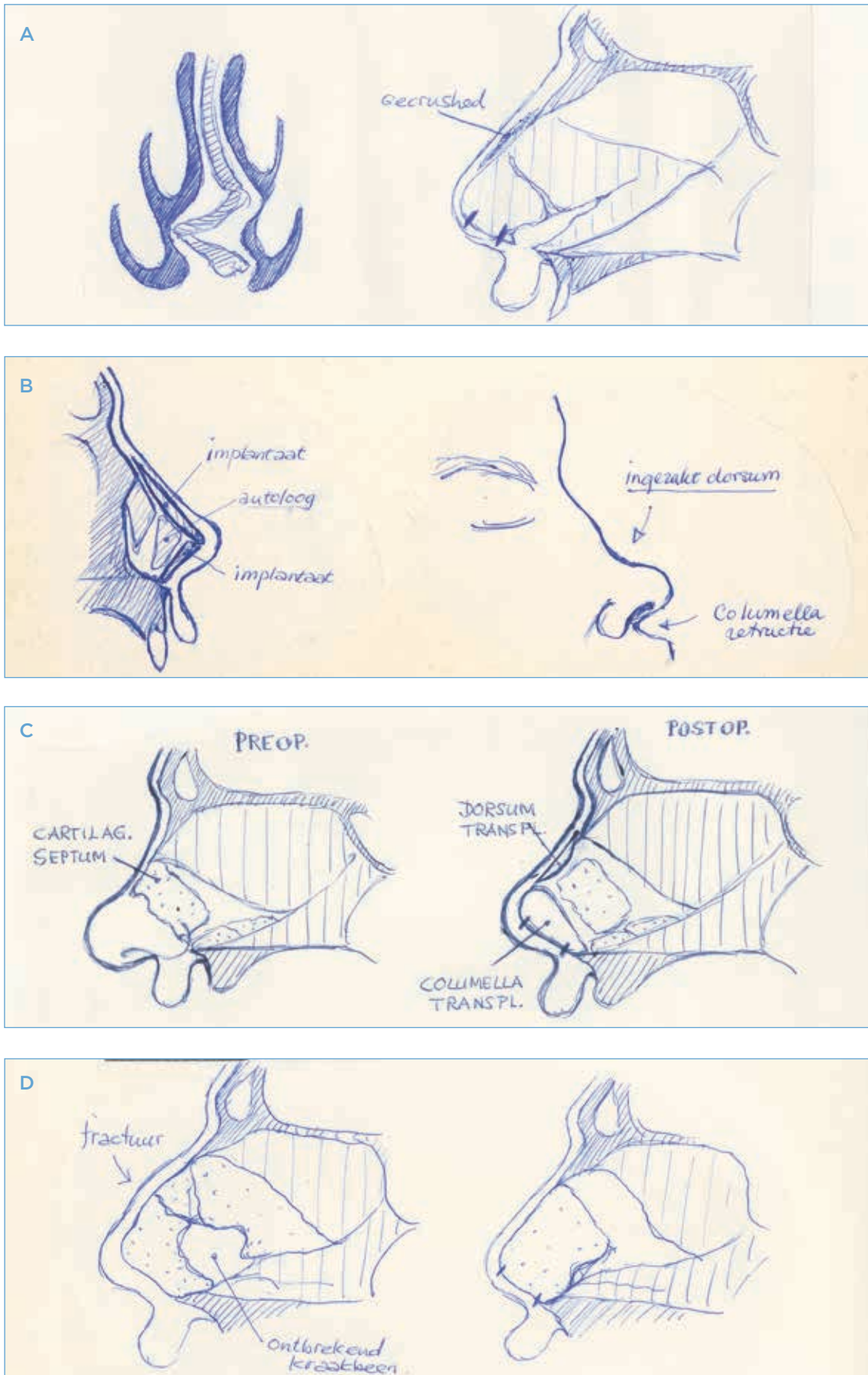
Figuur 1. Laryngoscopische beelden (a-e).

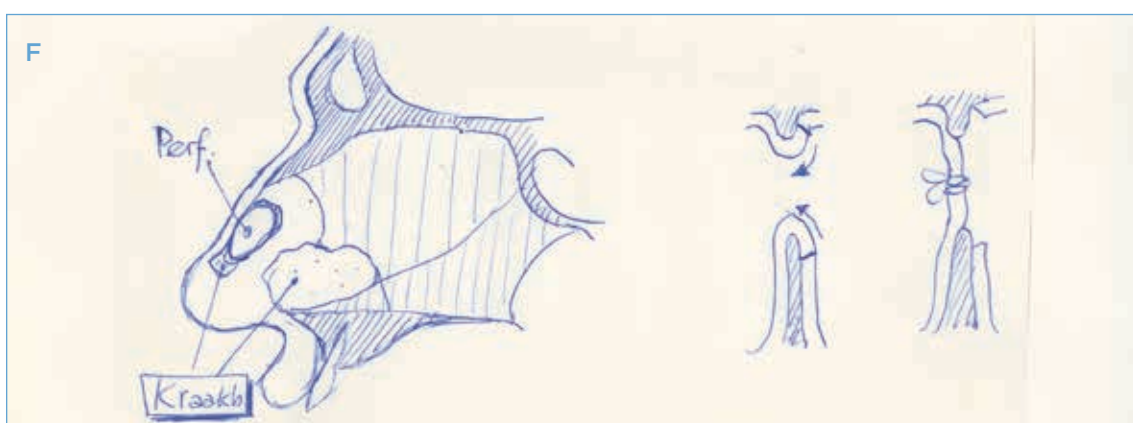
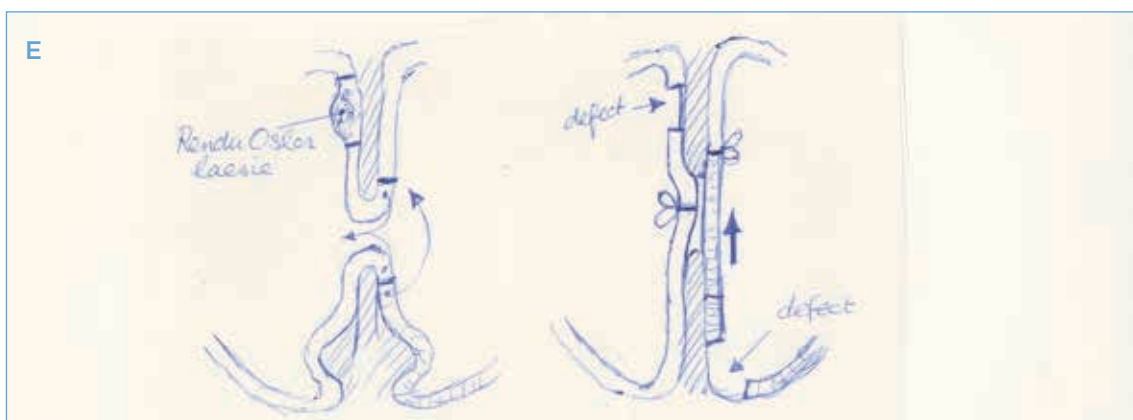
Figuur 2. Ooroperaties. **a.** Gehoorgangreconstructie, myringoplastiek en ketenreconstructie. **b.** Combined approach tympanotomie en ketenreconstructie. **c.** Stapedectomie.

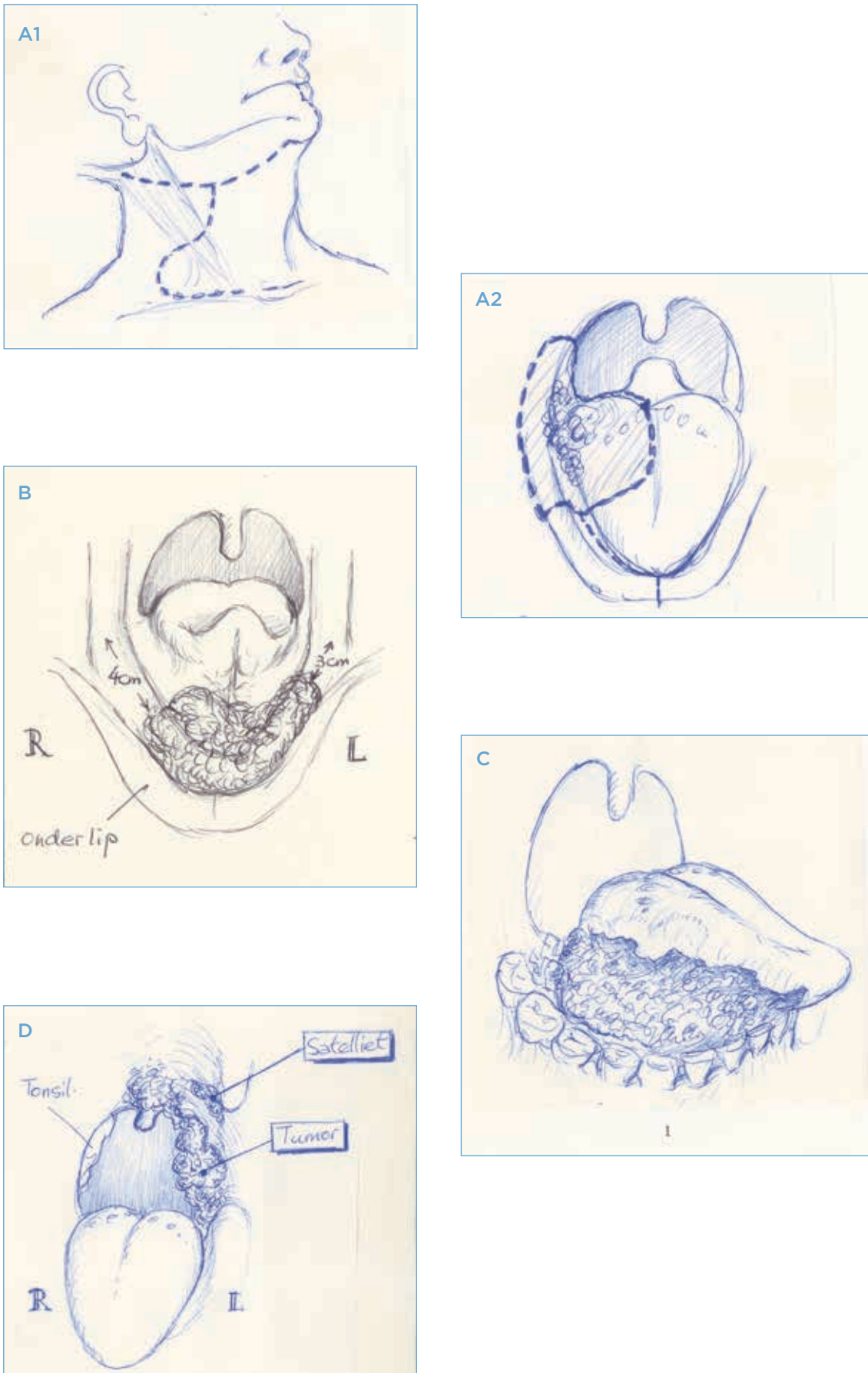
Figuur 2. Vervolg d. Opbouw radicaalholte. e. Middenoorinspectie en ketenreconstructie. f. Excisie tumor oorschelp.

Figuur 3. Neusoperaties. **a.** Septumcorrectie. **b.** In- en uitwendige neuscorrectie I. **c.** In- en uitwendige neuscorrectie II. **d.** In- en uitwendige neuscorrectie III.

Figuur 3. Vervolg. **e.** Septumperforatiesluiting **f.** In- en uitwendige neuscorrectie en septumperforatiesluiting. **g.** Klepcorrectie. **h.** Neusvleugelplastiek.

Figuur 4. Oncologie. **a.** Commando operatie. **b.** Tumor mondholte I. **c.** Tumor mondholte II. **d.** Tonsilcarcinoom.

Figuur 4. Vervolg. **e.** Tumor laterale tongrand. **f.** Farynxplastiek.